

Výroční zpráva Akreditační komise za rok 2015

březen 2016

zpracovali Jiří Smrčka
Jan Dvořák
Petr Novák
Martina Vidláková

I. Úvodní část

Zákonné vymezení

Akreditační komise (dále také „AK“) je zřízena v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Činnost AK je upravena zejména v osmé části tohoto zákona. Způsob jednání AK a jejích pracovních skupin upravuje statut AK, který schválila vláda České republiky usnesením č. 744 ze dne 28. července 2004.

Podle čl. 4 statutu AK každý rok zveřejňuje výroční zprávu, která obsahuje výsledky hodnocení, přehled stanovisek AK a další přijaté závěry.

Poslání AK

AK pečuje v souladu se zákonem o vysokých školách o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost vysokých škol. Za tímto účelem vydává stanoviska k žádostem o akreditaci studijních programů a oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, hodnotí činnost vysokých škol a kvalitu akreditovaných činností a následně zveřejňuje výsledky hodnocení, vydává stanoviska ke zřízení, sloučení, splnutí, rozdělení nebo zrušení fakulty veřejné vysoké školy, k udělení státního souhlasu pro právnickou osobu, která chce působit jako soukromá vysoká škola, k určení typu vysoké školy a v neposlední řadě zaujímá stanoviska k záležitostem z oblasti vysokého školství, s nimiž se na ni obrátí ministr školství, mládeže a tělovýchovy.

II. AK, stálé pracovní skupiny a sekretariát

Složení AK

AK je složena z 21 členů jmenovaných vládou České republiky. Členové Akreditační komise jsou jmenováni na dobu šesti let; jmenování mohou být nejvýše na dvě funkční období. Jelikož při prvním jmenování členů AK vláda určila jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po čtyřech letech, dochází v sudých letech k pravidelné obměně části členů AK.

K 1. květnu 2015 rezignoval na funkci člena AK prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc. Novým členem byl k 1. září 2015 do prvního funkčního období jmenován prof. Ing. Zdeněk Vintr, CSc.

AK pracovala v roce 2015 v tomto složení:

Předsedkyně:

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.

Místopředseda:

prof. Ing. Jan Roda, CSc.

Členové

Jmenný seznam členů Akreditační komise v roce 2015 – viz přílohy.

Struktura stálých pracovních skupin

AK pro odbornou přípravu svých jednání zřizuje poradní pracovní skupiny, jejichž struktura odpovídá jednotlivým oblastem akreditovaných činností. Tyto stálé pracovní skupiny se zabývají především odbornou přípravou pro posouzení předkládaných žádostí o akreditaci studijních programů a oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem.

V roce 2015 měla AK 22 stálých pracovních skupin.

Přehled stálých pracovních skupin v roce 2015 – viz přílohy.

Složení pracovních skupin

V roce 2015 se zapojilo do činnosti stálých pracovních skupin 227 osob. V naprosté většině členové pocházeli z vysokoškolského prostředí, dále především z Akademie věd České republiky, dalších výzkumných institucí a praxe.

Rok	VŠ	AV ČR	Jiné instituce	zahraňi- č členové	Celkem
1999	146	21	19	9	186
2000	171	20	14	6	205
2001	171	20	15	5	205
2002	166	21	15	6	208
2003	172	21	13	6	206
2004	176	21	14	5	211
2005	177	23	15	5	220
2006	191	23	20	7	241
2007	194	23	21	6	242
2008	193	25	23	6	247
2009	200	26	22	7	254
2010	169	20	14	3	206
2011	172	22	13	3	210
2012a	173	22	14	3	212
2012b	182	19	12	4	217
2013	178	18	14	7	217
2014	177	18	15	6	216
2015	189	17	15	6	227

(Pozn.: 2012a – složení stálých pracovních skupin k 31. srpnu 2012; 2012b – složení stálých pracovních skupin k 31. prosinci 2012.)

Činnost sekretariátu AK

V souladu se zákonem o vysokých školách činnost AK materiálně a finančně zabezpečuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Administrativní a technické zajištění činnosti AK má na starosti Sekretariát AK, který je organizační jednotkou

Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – útvarem přímo řízeným ministrem. V roce 2015 byl tvořen sedmi pracovníky. Vedl ho Jiří Smrčka, který zastával funkci tajemníka Akreditační komise.

III. Činnost AK v roce 2015

Hodnocení vysokých škol

Akreditační komise realizovala v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách v roce 2015 celkem 6 hodnocení činnosti vysokých škol, jejich součástí nebo hodnocení akreditovaných činností, z toho 5 bylo uzavřeno a projednáno na zasedání AK v průběhu roku 2015. Byly hodnoceny fakulty veřejných vysokých škol (10), vysoké školy neuniverzitního typu (3), státní vysoká škola (1) a vysokoškolský ústav (1).

Všechna hodnocení vysokých škol a jejich akreditovaných činností probíhala standardním způsobem v souladu se statutem AK. Zprávy o hodnocení byly projednány na zasedání AK za účasti představitelů hodnocených institucí a jsou zveřejněny na webových stránkách AK. Podobně jako v předchozích letech AK propojovala hodnocení vysoké školy s vydáváním stanoviska k prodloužení platnosti akreditace uskutečňovaných studijních programů a oborů. Propojení hodnocení s akreditacemi považuje AK za vysoce efektivní, neboť umožňuje lépe vnímat studijní programy v rámci konkrétního vysokoškolského prostředí a posuzovat jednotlivé studijní programy a jejich obory ve vztahu k ostatním. Pro vysokou školu znamená toto propojení přínos při snižování administrativní zátěže, zároveň se posiluje koncepční rámec a o akreditacích se uvažuje v dlouhodobějším horizontu a v kontextu celé instituce.

Při hodnocení některých **soukromých vysokých škol** AK zjistila, že studijní programy jsou uskutečňovány v rozporu s akreditací. Často dochází k porušování povinnosti stanovené § 53 odst. 2 zákona o vysokých školách, kdy nehabilitovaní členové státnicových komisí nejsou schvalováni akademickou radou.

V souvislosti s činností soukromých vysokých škol AK opakovaně upozorňuje na vysokou míru jejich vnitřní nestability, která je způsobena nekonceptními zásahy majitelů do odborné činnosti vysoké školy. Na mnoha soukromých vysokých školách dochází k opakovanému přetrhávání kontinuity, kdy každé nové akademické vedení školy jmenované vedením společnosti přebírá roli „krizového managementu“ a vytváří novou koncepci, často na půdorysu nového personálního zabezpečení. Bez dlouhodobě stabilního prostředí ovšem není možné budovat fungující vysokou školu s kvalitně uskutečňovanými studijními programy.

Novela zákona o vysokých školách rezignovala na to, aby se zabývala postavením soukromých vysokých škol. Stabilita sektoru soukromých vysokých škol přitom není možná bez takových legislativních změn, které zajistí, že vnitřní organizace a fungování soukromé vysoké školy se přiblíží pravidlům, na jejichž základě fungují veřejné vysoké školy.

U činnosti **státních vysokých škol** AK upozorňovala na riziko netransparentního jednání způsobené odlišnými povinnostmi, které stanovuje zákon o vysokých školách ve věci poskytování údajů do centrálně vedených registrů. Zákon o vysokých školách totiž neukládá státním vysokým školám povinnost poskytovat údaje do registru docentů

a profesorů a vkládat údaje do sdružené matrice studentů, kterou vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Znamená to, že zaměstnanci Policejní akademie ČR v Praze a Univerzity obrany v Brně nejsou pro účely posuzování žádostí o akreditace evidováni. Tato skutečnost zhoršuje možnosti AK ověřovat správnost údajů o personálním zabezpečení studijních programů a posuzovat údaje o personálním zabezpečení v kontextu všech vysokých škol. Rovněž skutečnost, že údaje o studentech v matrice státních vysokých škol nesdružuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (toto platí zejména v případě Policejní akademie ČR v Praze) znemožňuje objektivní kontrolu nad řádností průběhu studia studentů nebo absolventů.

AK se při své činnosti nepřímou setkala s problematikou **působení zahraničních vysokých škol přímo nebo prostřednictvím jejich poboček na území ČR**. Vzdělávání v zahraničních programech na území ČR je šedou zónou a velmi vážnou hrozbou pro kvalitu vysokoškolského vzdělávání v ČR. AK a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nemají nástroje k dozorování těchto institucí, takže nemohou zaručit kvalitu takto poskytovaného vzdělání, srovnatelnost s akreditovanými vysokoškolskými studijními programy a v mnoha případech ani určit, zda se za nimi neskrývá podvodné jednání, včetně falešných vysokoškolských diplomů a neuznatelných certifikátů (obvykle vydávaných na základě tzv. zahraničních akreditací irelevantními či neuznávanými akreditačními agenturami). Znám je i fenomén obcházení neexistující české akreditace za pomoci zprostředkování zahraničních programů (pobočky zahraniční vysoké školy), kdy domácí subjekt bez tuzemské akreditace pro uskutečňování vzdělávání otevře na území ČR studijní program. Tento zahraniční program je obsahově přizpůsoben tak, aby vyvolával zdání, že jde o alternativu k českému studijnímu programu. Jde tu přitom o mimořádně nebezpečnou praxi, která rozkolísává vysokoškolský systém a poškozuje jeho úroveň. Působení institucí zprostředkujících tento typ studia představuje výrazné bezpečnostní a společenské riziko pro ČR. Vytváří silný tlak na udělení vstupních víz do ČR pro posluchače těchto programů, na přiznání statusu studenta a následné uznání (nostrifikace) takto získaného vzdělání s možností jejich vstupu do významných regulovaných profesí.

AK v souvislosti s působením „zahraničních vysokých škol“ upozorňovala, že veřejnost je matena nejen samotnými zprostředkovateli vzdělání, ale často také špatně informovanými sdělovacími prostředky, které si před publikováním neověřují fakta. Dochází tak paradoxně k tomu, že média mechanicky označují tzv. zahraniční akreditace (nebo to, co za ně zprostředkovatelé vzdělání vydávají) za „prestížní“, přičemž tyto „akreditace“ nemusejí být zárukou kvalitního a už vůbec ne vysokoškolského vzdělání.

AK důrazně vyzývala veřejnost, aby si zájemci o studium důkladně prověřovali, zda příslušná instituce zprostředkovává řádné studijní programy, které jsou součástí vysokoškolského systému některého cizího státu a zda studium v těchto programech může být v ČR uznáno jako zahraniční vysokoškolské.

AK současně varovala před důvěryhodností **žebříčků vysokých škol** (či fakult), které sestávají některé sdělovací prostředky (včetně tištěných deníků s celostátní působností). Srovnávání úrovně vysokých škol (případně jejich součástí) na základě několika kvantitativních kritérií má velmi nízkou výpovědní schopnost ve vztahu ke kvalitě a řádnému uskutečňování studijních programů. Závěry ze srovnání v podobě žebříčků otištěných v denním tisku mají pouze marketingový charakter. Veřejnost by je v žádném případě neměla považovat za směrodatné.

Při **hodnocení související výzkumné činnosti** vysokých škol se AK setkala s praxí „nakupování“ výsledků výzkumné činnosti, která nevznikla v rámci činnosti vysoké školy. Publikační výstupy vstupující do databáze RIV a stávající se i zdrojem financí pro vysokou školu jsou nakupovány u externistů, kteří své publikace nemusejí odvádět do databáze za jiné instituce (zahraniční pracovníci a pracovníci působící v institucích, které nemají statut výzkumných organizací apod.). Tito pracovníci uzavírají na vysoké škole obvykle úvazek v rozsahu 0,2, aby je vysoká škola mohla vykazovat. Díky tomu vysoká škola získává vynikající poměr počtu přepočtených úvazků a počtu výstupu v databázi RIV. Kvalitu vzdělávací činnosti tito pracovníci ale ovlivňují jen v minimální míře, či vůbec ne, neboť obvykle se na výuce nepodílejí a ani studenti nemají možnost se do jimi řešených výzkumných projektů zapojit. Uvedenou praxi považuje AK za krajně nesprávnou.

AK současně upozorňovala, že se množí případy podvodného jednání, kdy publikace v zahraničních časopisech (v některých případech jde i o časopisy uváděné ve Scopusu), neprocházejí skutečným recenzním řízením. Tyto časopisy mají řadu charakteristik: většinou jde o časopisy napříč různými obory (v jednom časopise se kumulují články z rozdílných vědních oborů), je velmi krátká doba od odevzdání rukopisu k jeho publikaci, v redakčních radách mohou být uváděny „neexistující“ osoby (fiktivní osoby z existujících velkých a známých institucí), v jednom čísle může být i více článků od jednoho autora, důvěryhodnost článku mají dodávat fiktivní spoluautoři z prestižních institucí. Odkaz na seznam představuje „černou listinu“ časopisů (a vydavatelů) podezřelých z neetických (predátorských) praktik, který spravuje Jeffrey Beall, knihovník na univerzitě v Denveru. Jeho seznam, ačkoli není v žádném případě kompletní, funguje jako referenční bod pro řadu světových akademických a vědeckých institucí: <http://scholarlyoa.com/individual-journals/> V roce 2015 se objevily indicie, že k profitování z obdobné praxe dochází také v českém prostředí.

Přehled všech hodnocených institucí, závěry a doporučení – viz přílohy.

Stanoviska k žádostem o akreditaci

a) studijních programů:

AK vydala v roce 2015 celkem **1320** stanovisek k žádostem o udělení, rozšíření a prodloužení platnosti akreditace. Z toho bylo 1252 stanovisek souhlasných a 68 nesouhlasných.

Při projednávání žádostí o **akreditace doktorských studijních programů** AK posuzovala výkon pracoviště, pro které vysoká škola žádá o akreditaci, v oblasti vědy, výzkumu (resp. posouzení umělecké činnosti). Výchova kvalitních doktorandů (výzkumných pracovníků) může probíhat na odpovídající úrovni pouze na pracovišti, které realizuje základní výzkum (nebo základnímu výzkumu odpovídající) v oblasti vztahující se k doktorskému studijnímu programu. Znamená to, že pracoviště, pro které vysoká škola žádá o akreditaci, musí být nositelem významných domácích, příp. mezinárodních projektů a grantů (např. GAČR, TAČR) v oblasti vztahující se k doktorskému studijnímu programu (resp. studijnímu oboru v případě, že se studijní program dělí na obory). Pokud o akreditaci žádá společně několik pracovišť, musí toto kritérium splňovat každé pracoviště samostatně (tj. nedostatečnost jednoho pracoviště v oblasti personálního zajištění a výzkumné činnosti nemůže být vyvážena tím, že dané pracoviště spojí své síly s jinou institucí).

Počet nových **bakalářských a magisterských studijních programů** na vysokých školách se zásadním způsobem nenavýšuje. AK v této souvislosti upozornila,

že v mnoha dokumentech sumarizační i koncepční povahy se pracuje se zavádějící informací o počtu studijních oborů akreditovaných na vysokých školách. Údaj cca 8500 oborů (počítaný za každou vysokou školu a její součást samostatně) je nesprávný. Tento počet vychází z počtu položek v databázi, kterou vede MŠMT. Jednotlivé položky se však nerovnají počtu oborů, ale akreditovaných činností, tj. například samostatně akreditovaných prezenčních a kombinovaných forem studia, zdvojených platností akreditace, akreditace v různých jazykových mutacích, společných akreditací s jinými právníky osobami apod. Nad to, vysoký počet oborů je akreditovaný buď pouze na dostudování stávajících studentů, nebo jde o obory, které vysoké školy přes platnou akreditaci neuskutečňují. AK upozornila, že reálný počet studijních oborů na vysokých školách je mnohem nižší a nepřesahuje 6000.

Nadále vysoký je i počet žádostí o **akreditaci studijních programů a oborů pro výuku v cizím jazyce** (nejčastěji v angličtině). Příčinu takto vysokého počtu předložených žádostí lze vysvětlovat zjednodušenými pravidly pro předkládání žádostí akreditaci pro výuku v cizím jazyce, kdy je navrhovaný studijní program (obor) totožný se studijním program (oborem) akreditovaným v češtině. Protože AK sleduje při posuzování těchto žádostí zejména záruky poskytnuté rektorem, je možné, že některé instituce žádají o akreditace studijních programů v cizím jazyce nikoli z důvodu reálného zájmu studijní program v cizím jazyce aktuálně uskutečňovat, ale z důvodu marketingu a optického navýšení počtu akreditovaných činností. V zásadě však AK tuto skutečnost nezkoumá, nesouhlasné stanovisko vydává pouze v ojedinělých případech, kdy má důvodné pochyby o důvěryhodnosti nebo splnitelnosti předkládaných informací.

Významným způsobem se zvyšuje počet žádostí o akreditace studijních programů ve spolupráci se zahraniční vysokou školou. Úspěšnost takových žádostí je podmíněna kvalitou studijního programu a zabezpečení na české vysoké škole. I zde platí, že cílem této formy spolupráce musí být synergický efekt. Nesmí docházet k tomu, že nedostatečnost jednoho pracoviště se vyváží spoluprací se zahraniční vysokou školou.

Pokračujícím trendem je zvýšený zájem vysokých škol o **akreditace tradičních (nestrukturovaných) magisterských studijních programů** (se standardní dobou studia 4 – 6 let). Akreditační komise vydala souhlasné stanovisko k akreditaci těchto studijních programů v některých oblastech, kde bylo dosud uskutečňováno strukturované studium. Předpokladem akreditace tradičních magisterských studijních programů muselo být zdůvodnění jejich potřebnosti a jednoznačně prokázaný přínos oproti strukturovanému studiu. Pětiletý magisterský program nelze vytvořit spojením bakalářského a navazujícího magisterského stupně s vynecháním bakalářské zkoušky, ale musí mít obsahově jinou kvalitu, která se odrazí v profilu absolventa a skladbě studia. Akreditační komise tradiční magisterské programy posuzuje podle kritérií pro akreditaci magisterských programů (podmínkou akreditace tedy mimo jiné je odpovídající výzkumná a tvůrčí činnost vysoké školy v příslušném programu).

AK se opakovaně setkala s **neseriózním jednáním některých vyučujících**, kteří podepsali příslib uzavřít pracovní poměr v rozsahu plného úvazku v případě, že bude příslušný studijní program na vysoké škole akreditován, u dvou různých žadatelů zároveň. Přitom muselo být zřejmé, že jednomu závazku nebudou moci dostát. Uvedli tak v omyl jak budoucí zaměstnavatele, tak AK, která v důsledku toho považovala obě žádosti za nevěrohodné.

Dalším vážným problémem, s nímž se AK setkala, je **obcházení neudělené nebo pravomocně omezené akreditace prostřednictvím programů celoživotního**

vzdělávání, případně za pomoci zprostředkování zahraničních programů. Vyskytují se případy, kdy vysoká škola nedisponující akreditací pro příslušný program (obor) otevře v daném programu celoživotní vzdělávání, které je obsahově totožné se studijním oborem. V případě, že akreditaci později obdrží, přijme účastníky tohoto programu celoživotního vzdělávání do studijního programu a podle § 60 odst. 2 zákona o vysokých školách jim uzná zápočty a zkoušky potřebné k řádnému ukončení studia. AK tuto praxi striktně odmítá a uznávání kreditů získaných v rámci programů celoživotního vzdělávání podle § 60 odst. 2 zákona o vysokých školách ve studijním programu považuje za legitimní pouze v případě, že se jedná o kredity získané v době, kdy akreditace daného akreditovaného studijního programu nebyla omezena (podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona o vysokých školách). Rozhodnutí o omezení akreditace je přijímáno v případech, kdy jsou při uskutečňování studijního programu zjištěny závažné nedostatky, jejichž existence vyžaduje takové opatření přijmout. Není-li škola schopna uskutečňovat kvalitní vzdělávání v akreditovaném studijním programu, nemůže být tato schopnost dána ani pro výuku účastníků programů celoživotního vzdělávání. Přijímá-li vysoká škola v době omezení akreditace uchazeče do programu celoživotního vzdělávání, který je shodný či obdobný jako omezený studijní program, jde o výuku v kvalitativně jiném programu než v tom, který byl škole akreditován. Z toho důvodu je zřejmé, že pokud vysoká škola uznává postupem podle § 60 odst. 2 zákona o vysokých školách kredity získané v celoživotním vzdělávání započatém po tom, co byla akreditace srovnatelného studijního programu omezena (podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona o vysokých školách), do doby, než omezení bylo zrušeno, uznává kredity získané ve vzdělávání, které není kvalitativně shodné s udělenou akreditací.

Odlišnou variantou je praxe, kdy vysoká škola nedisponující akreditací pro příslušný program (obor) otevře v daném oboru program zahraniční vysoké školy. Tento zahraniční program je obsahově stejný s původním studijním programem (včetně zabezpečení), který byl shledán nezpůsobilý k akreditaci. Absolventi získají zahraniční vysokoškolské vzdělání (byť na české vysoké škole v ČR), čímž se vytvoří předpoklad pro jeho pozdější uznání jako rovnocenné českému vzdělání (tzv. nostrifikace). Jde o mimořádně nebezpečnou praxi, která rozkolísává vysokoškolský systém a znehodnocuje úroveň vysokoškolského vzdělání v ČR. Vysoké školy a další subjekty, které tyto zahraniční programy uskutečňují, stupňují tlak na státní orgány na legalizaci zahraničního studia realizovaného na území ČR, pokud jde o následné uznávání, přiznání statusu studenta nebo vydávání studijních víz občanům ze zemí mimo EU.

Akreditační komise upozorňovala vysoké školy a veřejnost, že uznání zahraničního vzdělání (tzv. nostrifikace) je možné jenom u těch studijních programů, které jsou součástí vzdělávacího systému cizího státu a které jsou uskutečňovány jako vysokoškolské v souladu s právem příslušné země. U sporných žádostí o uznání by vysoké školy měly ověřovat, zda instituce, která diplom vydala, je skutečně zahraniční vysokou školou a zda příslušný program je uskutečňován podle práva příslušné země. AK se v minulosti setkala s případem, kdy subjekt působící na území ČR pouze předstíral, že uskutečňuje zahraniční vysokoškolské vzdělání, a programy nebyly v cizí zemi akreditovány. AK upozornila rovněž na aktivity tzv. neuznávaných akreditačních agentur, které vysokým školám a dalším subjektům poskytují za úplatu dobrozdání o kvalitě a akreditaci jejich programů. Tyto akreditace nejsou právně ani fakticky podloženy. Pokud na jejich základě uskutečňuje subjekt studijní programy, tyto programy nesmějí být uznány jako vysokoškolské.

Za **nežádoucí považuje AK praxi**, kdy zahraniční vysoké školy uskutečňují na území ČR studijní programy připravující absolventy k výkonu regulovaného povolání, přičemž některé uznávací orgány (například MŠMT) bez znalosti kvality pracoviště (zahraniční pobočky) předem deklarují, že tito absolventi budou moci příslušná povolání vykonávat.

Statistika počtu akreditovaných i neakreditovaných studijních programů – viz přílohy.

b) oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem:

AK vydala v roce 2015 stanovisko k 460 oborům habilitačního řízení a k 433 oborům řízení ke jmenování profesorem. Počet nesouhlasných stanovisek byl vzhledem k počtu žádostí přiměřený (19) a (20). Nejčastějším důvodem pro neudělení akreditace bylo nedostatečné personální zajištění interními habilitovanými pracovníky, kteří mají v daném oboru odpovídající publikace.

Statistika počtu žádostí o akreditaci oborů habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem – viz přílohy.

Stanoviska k žádostem o udělení státního souhlasu

Od počátku platnosti zákona o vysokých školách (od roku 1999) do konce roku 2015 bylo AK předloženo k projednání celkem 170 žádostí o udělení státního souhlasu právnické osobě k oprávnění působit jako soukromá vysoká škola. Z těchto 170 žádostí 9 aspirovalo na univerzitní vysokou školu, ostatní žadatelé na vysokou školu neuniverzitního typu. Z celkového počtu žádostí AK doporučila udělit státní souhlas v 57 případech.

V roce 2015 AK projednala 4 žádosti o udělení státního souhlasu, z toho ve 3 případech vydala souhlasné stanovisko a v 1 případě nesouhlasné stanovisko.

Trendem jsou žádosti o udělení státního souhlasu v souvislosti **s úmyslem majitele / zakladatele právnické osoby, která již provozuje vysokou školu, změnit její právní formu**. Vzhledem k tomu, že dle zákona o vysokých školách je oprávnění soukromé vysoké školy získané na základě uděleného státního souhlasu ministerstvem nepřevoditelné a nepřechází na právního nástupce, je nutné, aby žadateli v případě, že společnost přechází na jinou právní formu, byl udělen nový státní souhlas a současně i akreditace studijním programům, které bude uskutečňovat. Zřetelem k ustanovení zákona o vysokých školách (o nepřevoditelnosti státního souhlasu a akreditovaných činností) musí proběhnout řízení o udělení státního souhlasu a akreditace. Tento trend se může v budoucnu týkat zvláště zapsaných ústavů (nebo obecně prospěšných společností), které se nemohou podle občanského zákoníku transformovat na obchodní společnosti.

Přehled projednaných žádostí o udělení státního souhlasu – viz přílohy.

Stanoviska ke zřízení a rozdělení fakult

AK v roce 2015 neprojednávala žádnou žádost veřejné vysoké školy o stanovisko ke zřízení fakulty. Od roku 2010 došlo k výraznému zpomalení expanzivního nárůstu počtu fakult. Nové fakulty byly v minulých letech zřizovány především na menších univerzitách, a to většinou tak, že docházelo ke štěpení pedagogických fakult.

Zřizování fakult na **soukromých vysokých školách univerzitního typu** Akreditační komise ve shodě se zákonem o vysokých školách nevěnuje pozornost. Fakulty soukromých vysokých škol nejsou samosprávnými součástmi podle zákona o vysokých školách, nepodílejí se na uplatňování akademických svobod a nenesou zodpovědnost za uskutečňování akreditovaných činností. Případné dělení soukromých vysokých škol univerzitního typu na fakulty není aktem delegování akademických svobod, ale rozhodnutím majitele o pojmenování organizačních složek právnické osoby. Transparentní by bylo, pokud by soukromé vysoké školy označení „fakulta“ vůbec nepoužívaly, nebo pokud by se zákonná práva a povinnosti fakult vztahovaly i na sektor soukromých vysokých škol.

Stanoviska k určení typu vysoké školy

V roce 2015 se AK nevyjadřovala k určení typu vysoké školy. Toto vyjádření bylo v minulosti spojeno vždy se stanoviskem k žádosti neuniverzitní vysoké školy o akreditaci doktorského studijního programu. Pokud AK vydala v minulosti souhlasné stanovisko k žádosti o akreditaci příslušného doktorského studijního programu, zároveň souhlasila se změnou typu vysoké školy na univerzitní.

Po výrazném výkyvu v roce 2007 došlo v této oblasti ke stabilizaci (2015 – 0, 2014 – 0, 2013 – 0, 2012 – 0, 2011 – 0, 2010 – 0, 2009 – 1, 2008 – 0, 2007 – 4, 2006 – 1, 2005 – 0).

Příprava dokumentů a koncepčních materiálů

AK se zabývala rámcovou **konceptí přípravného vzdělávání učitelů základních a středních škol**. Cílem koncepce není unifikace (vytvoření jednotného modelu studijního programu), nýbrž definování rámcových požadavků na podobu učitelské přípravy, zajišťujících profesní připravenost absolventů. Požadavky jsou definovány tak, aby současně ponechaly prostor vysokým školám, fakultám i katedrám pro konkretizaci, průběžnou inovaci i uplatnění specifík fakulty i regionu. Základním modelem, nejlépe vyhovujícím požadavkům na přípravu učitelů, je model průběžný. Ten je možné realizovat v nestrukturovaném i strukturovaném studiu. Ve strukturovaném studiu je nutné, aby se již bakalářský obor vyznačoval zaměřením na učitelství. Následný model, kde je učitelská příprava soustředěna výhradně v navazujícím magisterském studiu, vede k redukované podobě učitelské přípravy a neumožňuje ani přiměřenou kontinuitu přípravy oborové. Koncepce respektuje autonomii vysokých škol v kontextu připravovaného systému institucionálních akreditací.

Dokument prošel připomínkováním ze strany vysokých škol a zainteresovaných subjektů a byl také projednán s představiteli MŠMT. Předpokládá se, že MŠMT přijme dokument za svůj po jeho obsahovém provázání s kariérním systémem pedagogických pracovníků. AK považuje novou koncepci pregraduální přípravy učitelů za dostatečně široce prodiskutovanou a bude k ní přihlížet při posuzování žádostí o akreditace studijních programů / oborů připravujících učitele. Příslušný dokument byl zveřejněn na webových stránkách AK.

AK diskutovala o **požadavcích na vědeckou, výzkumnou, vývojovou nebo uměleckou činnost v oblasti vztahující se ke studijnímu programu**. Za situace, kdy se na vysokých školách zřizují výzkumná centra, která mají status samostatných součástí vysoké školy (vysokoškolských ústavů), AK rozhodla upravit výklad svých standardů, aby

bylo jednoznačné, že participace pracovníků fakult na celoškolském výzkumu není v rozporu s požadavky AK pro akreditace studijních programů na fakultách.

Standardy pro studijní programy byly v části Vědecká, výzkumná, vývojová, umělecká a další tvůrčí činnost doplněny o následující vysvětlení: „Pracovištěm se pro účely akreditace rozumí vysoká škola. V případě, že se vysoká škola člení na fakulty, rozumí se pracovištěm fakulta vysoké školy. Úvazek pracovníků fakult na vysokoškolském ústavu s celoškolskou působností, v rámci kterého vykonávají výhradně vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost, se pro účely akreditace nepovažuje za úvazek na jiném pracovišti. Pro účely akreditace je v těchto případech uvažován součet úvazků pracovníka na fakultě a na dalších nefakultních výzkumně zaměřených součástech téže vysoké školy.“

Na základě potřeby kodifikace dosavadní praxe a zohlednění revize Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokého školství (ESG) zpracovala AK **metodickou pomůcku po hodnocení činnosti vysokých škol**, která metodicky zakotvuje stávající postup vycházející ze statutu AK a reflektuje revidované standardy ESG. Obsahem metodické pomůcky je mimo jiné postup hodnocení, metodika posuzování činnosti vysokých škol a uskutečňování akreditovaných činností a doporučená struktura zprávy o hodnocení. AK přijala tuto metodickou pomůcku a zveřejnila ji na svých webových stránkách.

IV. Vnější spolupráce v roce 2015

Spolupráce AK s jinými institucemi v ČR

Spolupráce AK s dalšími institucemi navázaná v předchozích letech se rozvíjela i v roce 2015. V první řadě šlo o **spolupráci s reprezentacemi vysokých škol** – Českou konferencí rektorů a Radou vysokých škol, jejichž představitelé se pravidelně zúčastňovali zasedání AK a svými zkušenostmi přispívali do diskusí o problémech souvisejících s kvalitou vysokého školství. V roce 2015 pokračovala také spolupráce se Studentskou komorou Rady vysokých škol na úrovni participace studentů v účelových pracovních skupinách pro hodnocení. Pohled studentů na vzdělávací činnost hodnocené instituce významným způsobem obohacuje práci účelových pracovních skupin. Role studentů je nezastupitelná zejména při hodnocení bakalářských a magisterských programů, v diskusi se studenty hodnocené vysoké školy, a to jak z hlediska důvěry a otevřenosti studentských výpovědí, tak z hlediska možnosti srovnání mezi hodnocenou institucí a mateřskou vysokou školou studenta. AK předpokládá, že spolupráce bude rozvíjena i v dalších letech.

AK rovněž spolupracovala s **Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy**. Zasedání AK se pravidelně účastnili jeho zástupci.

V případě posuzování některých žádostí o akreditace studijních programů, které připravují k výkonu specifické profese (studijní programy zdravotnického zaměření), AK spolupracovala s příslušnými orgány státní správy – zejm. Ministerstvem zdravotnictví. Specifickou skupinu představují obory uskutečňované na státních vysokých školách, *Univerzita obrany* a *Policejní akademii České republiky v Praze*, které jsou řízeny příslušnými ministerstvy, tj. Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra.

Zástupci AK dále jednali s představiteli některých **profesních organizací a orgánů státní správy** o studijních programech, které připravují pro výkon

příslušných profesí. AK se například zapojila do jednání o přípravě dětských sester na Ministerstvu zdravotnictví. Cílem jednání bylo zvážit možnost vytvoření nového bakalářského studijního oboru. Zástupci AK vznik samostatného studijního oboru nedoporučili z důvodu příliš úzké specializace a omezené uplatnitelnosti jeho absolventů. Dále zástupci AK a jejich pracovních skupin projednali připravenou rámcovou koncepci přípravy učitelů s představiteli oborově příslušných vysokých škol a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. AK bude k rámcové koncepci přihlížet při posuzování žádostí o akreditaci studijních programů a oborů zaměřených na přípravu učitelů.

Mezinárodní spolupráce (ENQA, CEENQA, atd.)

Akreditační komise nadále zůstává členem významných organizací sdružujících akreditační agentury, komise a další hodnotící grémia v oblasti vysokoškolského vzdělávání jak na úrovni regionální (*Central and Eastern European Network for Quality Assurance*¹ – CEENQA), tak na úrovni celoevropské (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*² – ENQA).

Ve dnech 16. – 17. dubna 2015 proběhlo Fórum členů asociace ENQA v Córdobě (Španělsko), jehož se účastnili zástupci AK. Mezi tématy jednání byla internacionalizace evropských akreditačních agentur a zapojování stakeholderů do činnosti akreditačních agentur. Dále se diskutovalo o revizi procesu vnějšího hodnocení agentur asociací ENQA v návaznosti na revizi Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokého školství (ESG), která byla následně schválena v květnu 2015 v Jerevanu. Vnější hodnocení AK zahájené v druhé polovině roku již probíhá podle revidovaných podmínek a pravidel.

Valné shromáždění asociace CEENQA se konalo ve dnech 22. – 23. května 2015 v Lublani (Slovinsko) za účasti zástupkyně AK. Na valném shromáždění byli voleni členové vedení asociace včetně jejího předsedy a do vedení byla zvolena i pracovnice sekretariátu AK. V rámci odborných workshopů se diskutovalo o dopadu činností v zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání na kvalitu realizovaného vzdělávání z pohledu představitelů vysokých škol, studentů, praxe a příslušné pracovní skupiny asociace ENQA.

V červnu 2015 se v Bratislavě (Slovensko) uskutečnilo setkání zástupců AK se zástupci **Akreditační komise poradního orgánu vlády Slovenské republiky**. Společně se věnovali diskusi o připravovaných změnách v akreditační legislativě, zabezpečení kvality činnosti poboček vysokých škol působících na území druhého státu, naplňování revidovaných Standardů a směrnic (ESG), přípravě vnějšího hodnocení obou komisí a společnému působení v rámci mezinárodních asociací.

Předsedkyně a tajemník AK se zúčastnili valného shromáždění asociace ENQA ve dnech 22. – 23. října 2015 v Dublinu (Irsko). Odborný program se týkal především práce s revidovanými Standardy a směrnicemi (ESG) a problematiky zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání poskytovaného na území daného státu zahraničními institucemi. Na valném shromáždění proběhly volby do vedení asociace.

¹ *Středo a východoevropská síť agentur pro zajišťování kvality ve vysokém školství (volný překlad).*

² *Evropská asociace pro zajišťování kvality ve vysokém školství.*

Členka AK v roce 2015 nadále působila v Komisi k vyřizování stížností (Beschwerdekommission) rakouské Agentury pro zajištění kvality a akreditace (Agentur für Qualitätssicherung und Akkreditierung Austria – AQ). Komise má tři členy a jejím úkolem je zabývat se námitkami vzdělávacích institucí proti průběhu nebo rozhodnutí rakouské akreditační agentury.

Člen AK se podílel jako zahraniční expert na hodnocení fakult uskutečňujících studijní programy v oblasti chemie v Chorvatsku, které realizovala chorvatská akreditační agentura ASHE.

Naplňování mezinárodních kritérií (ENQA)

AK v roce 2015 nadále věnovala vysokou pozornost plnění závazků plynoucích z členství v asociaci ENQA, zejména v oblasti Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG). AK pokračuje v uvádění průběhu svých činností do souladu se Standardy a směrnicemi (ESG), které byly naposledy upraveny v květnu 2015, a zejména klade důraz na sledování výsledků a procesů vnitřního hodnocení kvality hodnocených vysokých škol a na průběžnou diskusi a revizi svých standardů. Vysokou pozornost AK věnovala zapracování revidovaných Standardů a směrnic (ESG) do hodnocení vysokých škol a jejich akreditovaných činností a také zapojování odborníků z praxe do své činnosti zejména při hodnocení vysokých škol. V souladu se Standardy a směrnicemi (ESG) AK provedla vlastní vnitřní hodnocení za rok 2015.

AK v roce 2015 pokračovala v naplňování doporučení mezinárodního hodnotícího panelu z roku 2010, kdy proběhlo poslední vnější hodnocení. AK se zaměřila mimo jiné na opatření umožňující rychlejší a efektivnější proces posuzování žádostí a podporu stálých pracovních skupin ze strany sekretariátu AK. Dále AK stanovila metodiku pro hodnocení vysokých škol a jejich akreditovaných činností, svůj etický kodex a metodiku vnitřního zajišťování kvality své činnosti. AK je nadále aktivní v mezinárodní oblasti. V roce 2015 se zapojila do mezinárodních konferencí o zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání a udržovala spolupráci se slovenskou Akreditační komisí poradním orgánem vlády SR. V průběhu roku se zlepšovala a rozšiřovala funkčnost aplikace pro administrativu a správu žádostí na sekretariátu AK.

Samostatným problémem je naplňování standardu nezávislosti AK, a to především vzhledem ke skutečnosti, že sekretariát AK je součástí organizační struktury Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a rozpočet AK je součástí rozpočtu ministerstva. Ke zvýšení nezávislosti přispělo oddělení Sekretariátu AK do samostatného oddělení ministerstva v červnu 2011, čímž došlo k formálnímu oddělení administrativního aparátu zabezpečujícího činnost AK jako nezávislého odborného orgánu od administrativy odboru, který rozhoduje ve správních řízeních. Nicméně by bylo žádoucí ještě více posílit jeho autonomii a nezávislost na činnostech ministerstva (včetně vnitřních předpisů, finančního plánování nebo personálního zabezpečení).

V. Hodnocení Akreditační komise

Systém vnitřního a vnějšího hodnocení AK

Standardy a směrnice pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG) stanovily jako nezbytnou součást procesu zajišťování kvality periodické hodnocení akreditačních agentur (tzv. hodnocení hodnotitelů). Toto hodnocení musí být realizováno dvojím způsobem – jako vnější hodnocení a jako vnitřní hodnocení, jehož význam spočívá ve skutečnosti, že akreditační agentura si sama vytváří interní mechanismy, jejichž prostřednictvím sleduje a posuzuje kvalitu vlastní činnosti. Vnitřní hodnocení by však mělo zároveň sloužit jako základ vnějšího hodnocení, což znamená, že s periodicitou nejvýše 5 let by měla vznikat komplexní sebehodnotící zpráva (self-assessment report), jíž posoudí nezávislé grémium ustavené pro vnější hodnocení. Vnitřní hodnocení však musí probíhat častěji, neboť je třeba provádět pravidelnou analýzu aktuálních problémů a způsobu, jak AK zohlednila doporučení vyplývající z předchozí zprávy o jejím vnitřním hodnocení.

Průběh vnitřního hodnocení AK

AK uskutečňuje v souladu se Standardy a směnicemi (ESG) vnitřní hodnocení pravidelně od roku 2007 a zaměřuje se na reflexi nedostatků a doporučení vyplývajících z předchozích vnitřních hodnocení. Několikrát AK také provedla dotazníkové šetření, aby získala zpětnou vazbu k silným a slabým stránkám své činnosti od svých členů a spolupracovníků. Od roku 2010, kdy AK prošla vnějším hodnocením asociací ENQA, vnitřní hodnocení věnuje velkou pozornost naplňování doporučení ze zprávy hodnotícího panelu.

Vnitřní hodnocení za období 2012-2013 analyzovalo kroky uskutečněné k plnění doporučení hodnotícího panelu z roku 2010, který provedl vnější hodnocení AK, v návaznosti na stav zaznamenaný v kontrolní zprávě AK o naplňování těchto doporučení z roku 2012. I v období 2012-2013 přetrvaly některé podobné okruhy problémů a rizik, jaké již byly pojmenovány v předešlých zprávách o vnitřním hodnocení AK. V jiných aspektech činnosti AK však došlo vlivem přijatých opatření k pozitivnímu posunu.

Se zřetelem na nadcházející vnější hodnocení se vnitřní hodnocení AK v roce 2014 zaměřilo na zapojování stakeholderů do různých aspektů své činnosti a analýzu jeho silných a slabých stránek. AK definovala jednotlivé skupiny stakeholderů a dalších partnerů zainteresovaných na její činnosti a vyhodnotila, jakým způsobem se podílejí na plnění úlohy AK a jakým směrem je možné spolupráci vést v budoucnu.

V roce 2015 vnitřní hodnocení sloužilo jako výchozí rámec pro zpracování sebehodnotící zprávy AK pro účely zahájeného vnějšího hodnocení asociací ENQA a reflektovalo revizi Standardů a směrnic (ESG) schválenou v květnu 2015 vzhledem k tomu, že v rámci vnějšího hodnocení bude posuzován právě soulad s revidovanou podobou Standardů a směrnic (ESG). Vnitřní hodnocení v uplynulém roce navázalo na vnitřní hodnocení v předchozích letech a věnovalo se soustavnému naplňování doporučení hodnotícího panelu z roku 2010. Dále analyzovalo promítání revidovaných Standardů a směrnic (ESG) do činnosti AK, což umožnilo vyzdvihnout činnosti, v nichž jsou Standardy a směrnice (ESG) již zohledňovány, a upozornit na slabší místa, kam by bylo vhodné je více zapracovat. Součástí vnitřního hodnocení byla také analýza odvolání vysokých škol proti stanoviskům AK jako formy zpětné vazby k činnosti AK v oblasti zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání a vyvození závěrů a doporučení z provedených analýz.

Zpráva o vnitřním hodnocení Akreditační komise za rok 2015 byla projednána na zasedání č. 1/2016 a následně zveřejněna na webových stránkách AK.

Průběh vnějšího hodnocení AK

AK v souladu se Standardy a směrnicemi (ESG) prošla na přelomu let 2009 a 2010 vnějším hodnocením, v jehož rámci mezinárodní hodnotící panel odborníků posuzoval soulad činnosti AK se Standardy a směrnicemi (ESG). Výsledkem vnějšího hodnocení bylo potvrzení plného členství AK v asociaci ENQA na další pětileté období. Výkonný výbor ENQA si vyžádal předložení kontrolní zprávy o opatřeních přijatých na základě doporučení hodnotícího panelu za dva roky od ukončení hodnocení. AK v červnu 2012 předložila kontrolní zprávu, která reagovala na 16 doporučení obsažených v závěrečné zprávě z vnějšího hodnocení, a informovala o opatřeních, které byly k jejich naplnění přijaty.

Příští vnější hodnocení, na jehož základě jí může být potvrzeno členství v asociaci ENQA na dalších pět let, měla AK podstoupit na přelomu roků 2014 a 2015. V souvislosti se započatou revizí Standardů a směrnic (ESG) však asociace ENQA přijala přechodná opatření a podmíněčně prodloužila AK členství tak, aby bylo možné provést vnější hodnocení podle nových Standardů a směrnic (ESG). Vnější hodnocení bylo zahájeno v roce 2015 a mělo by proběhnout v průběhu roku 2016.

AK v roce 2015 zpracovala komplexní sebehodnotící zprávu, od níž by se mělo odvíjet hodnocení nezávislého mezinárodního panelu. Jelikož se jedná již o druhé vnější hodnocení AK, bude se zaměřovat na plnění doporučení a provedené změny od posledního hodnocení v roce 2010. Sebehodnotící proces navázal na periodická vnitřní hodnocení a využil zprávy o vnitřním hodnocení jako důležité poklady pro sebehodnotící zprávu. V rámci tohoto procesu AK do hloubky analyzovala svou činnost z hlediska souladu s revidovanou podobou Standardů a směrnic (ESG) a získala další zpětnou vazbu ke své činnosti a vzájemné spolupráci se stakeholdery.

VI. Přílohy

Obsah příloh:

- a) Jmenný seznam členů AK v roce 2015
- b) Přehled stálých pracovních skupin
- c) Jmenný seznam všech personálních změn ve stálých pracovních skupinách během roku 2015
- d) Přehled zasedání AK v roce 2015
- e) Seznam účelových pracovních skupin pro hodnocení vysokých škol zakončených v roce 2015
- f) Přehled hodnocení vysokých škol a jejich akreditovaných činností v roce 2015, včetně stručných závěrů z hodnocení
- g) Vývojová statistika počtu projednaných žádostí o akreditaci studijních programů v roce 2015
- h) Vývojová statistika počtu projednaných žádostí o akreditaci oborů habilitačního a profesorského řízení v roce 2015
- i) Přehled negativních a pozitivních stanovisek k udělení státního souhlasu k oprávnění působit jako soukromá vysoká škola
- j) Přehled stanovisek ke zřízení nových fakult veřejných vysokých škol
- k) Přehled stanovisek k žádostem o určení typu vysoké školy
- l) Přehled projednaných kontrolních zpráv a informací o změnách ve studijních programech

a) Jmenný seznam členů AK

1. **prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.**; Fakulta mezinárodních vztahů VŠE v Praze, předsedkyně
2. **prof. Ing. Jan Roda, CSc.**; Fakulta chemické technologie VŠCHT v Praze, místopředseda
3. **prof. Ing. Josef Arlt, CSc.**; Fakulta informatiky a statistiky VŠE v Praze
4. **prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc.**; Fakulta vojenského zdravotnictví UO (do 1.5.2015)
prof. Ing. Zdeněk Vintr, CSc., dr.h.c.; Fakulta vojenských technologií UO (od 1.9.2015)
5. **prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc.**; Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava
6. **prof. Dr. MA Ing. Július Horváth, Ph.D.**; Středoevropská univerzita v Budapešti (Maďarsko)
7. **prof. RNDr. Pavel Höschl, DrSc.**; Matematicko-fyzikální fakulta UK v Praze
8. **doc. Mgr. Ing. Karel Chadt, CSc.**; Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r.o.
9. **prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.**; Filozofická fakulta MU Brno
10. **prof. JUDr. Hana Marková, CSc.**; Právnická fakulta UK v Praze
11. **doc. Françoise Mayer, Ph.D.**; Université Paul-Valéry Montpellier III (Francie)
12. **prof. PhDr. Svatava Raková, CSc.**; Historický ústav AV ČR, v.v.i.
13. **prof. Ing. Jaroslav Petr, DrSc.**; Výzkumný ústav živočišné výroby, AV ČR v.v.i.
14. **prof. Ing. Jindřich Petruška, CSc.**; Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně
15. **prof. Ctirad Pospíšil, Th.D.**; Cyrilometodějská teologická fakulta UP v Olomouci
16. **prof. RNDr. František Sehnal, CSc.**; Biologické centrum AV ČR, v.v.i.
17. **prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.**; Filozofická fakulta MU Brno
18. **prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc.**; Pedagogická fakulta JU v Č. Budějovicích
19. **doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.**; 3. lékařská fakulta UK v Praze
20. **doc. RNDr. Jiří Tůma, DrSc.**; Matematicko-fyzikální fakulta UK v Praze
21. **prof. Ing. Ivan Uhlíř, DrSc.**; Fakulta strojní ČVUT v Praze

b) Přehled stálých pracovních skupin

1. Aplikovaná informatika a výpočetní technika
2. Biologie a ekologie
3. Ekonomie
4. Farmacie
5. Filologie a literární vědy
6. Filozofie, teologie, religionistika
7. Fyzika
8. Geovědy
9. Historie
10. Chemie
11. Lékařství
12. Matematika a teoretická informatika
13. Nelékařské zdravotnické obory
14. Oborové didaktiky
15. Pedagogika, psychologie a kinantropologie
16. Právo a veřejná správa
17. Sociální vědy
18. Technické obory
19. Umění a uměnovědy
20. Veterinární medicína
21. Vojenské a bezpečnostní obory
22. Zemědělství, lesnictví a potravinářství

c) Jmenný seznam všech personálních změn u členů PS v roce 2015

c1) Jmenný seznam všech personálních změn u členů PS

Pracovní skupina pro oborové didaktiky

V PS ukončil činnost:

doc. Mgr. Antonín Staněk, Ph.D.; (Pedagogická fakulta UP v Olomouci)

Členy PS se stali:

doc. RNDr. Miroslava Černochová, CSc. (Pedagogická fakulta UK v Praze)

PhDr. Denisa Labischová, Ph.D. (Pedagogická fakulta OU v Ostravě)

RNDr. Dana Řezníčková, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)

doc. PaedDr. Radka Závodská, Ph.D. (Pedagogická fakulta JU v Českých Budějovicích)

Mgr. Eva Minaříková, Ph.D. (Pedagogická fakulta MU)

Pracovní skupina pro ekonomii

V PS ukončila činnost:

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D. (Fakulta ekonomicko-správní U Pardubice)

Pracovní skupina pro geovědy

V PS ukončil činnost:

prof. RNDr. Milan Novák, CSc. (Přírodovědecká fakulta MU)

Členem PS se stal:

doc. RNDr. Rostislav Melichar, CSc. (Přírodovědecká fakulta MU)

Pracovní skupina pro chemii

Členem PS se stal:

prof. RNDr. Ivan Holoubek, CSc. (Přírodovědecká fakulta MU)

Pracovní skupina pro umění a uměnovědy

V PS ukončil činnost:

prof. Miloš Horanský (Divadelní fakulta AMU v Praze)

c2) Jmenný seznam členů nově jmenovaných PS

Pracovní skupina pro biologii a ekologii

Činnost ukončila pracovní skupina pro biologii a ekologii a ve svém stávajícím složení s předsedou prof. RNDr. Františkem Sehnalem, CSc. (Biologické centrum AV ČR, v.v.i.)

V PS ukončili činnost:

doc. RNDr. Jitka Forstová, DrSc., (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)

doc. RNDr. Daniel Frynta, Dr., (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)

doc. RNDr. Jiří Gabriel, DrSc., (MBÚ AV ČR Praha)

prof. MVDr. Břetislav Koudela, CSc., (Fakulta veterinárního lékařství VFU Brno)

prof. RNDr. Hana Librová, CSc., (Fakulta sociálních studií MU)

doc. RNDr. Miloš Macholán, CSc., ÚŽFG AV ČR, v.v.i.)
doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc., (Centrum interdisciplinárních studií UP v Olomouci)
RNDr. Martin Pospíšek, Ph.D., (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)
prof. RNDr. Aloisie Poulíčková, CSc., (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci)
Ing. Miroslav Punčochář, CSc., (ÚCHP AV ČR, v.v.i.)
doc. Mgr. Vladimír Sládek, Ph.D., (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)
doc. Mgr. Miroslav Šálek, Ph.D., (ČZU Praha)
prof. Mgr. Marek Šebela, Dr., (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci)
prof. RNDr. Jan Šmarda, CSc., (Přírodovědecká fakulta MU)

Předsedou pracovní skupiny pro biologii a ekologii se stal prof. RNDr. Jan Šmarda, CSc. (Přírodovědecká fakulta MU).

Členy PS se stali:

prof. RNDr. Luděk Blaha, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta MU)
doc. RNDr. Jitka Forstová, CSc. (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)
doc. RNDr. Jiří Gabriel, DrSc. (MBÚ AV ČR, v.v.i.)
prof. Ing. Pavel Janoš, CSc. (Fakulta životního prostředí UJEP v Ústí nad Labem)
prof. MVDr. Břetislav Koudela, CSc. (Fakulta veterinárního lékařství VFU v Brně)
prof. RNDr. Miloš Macholán, CSc. (ÚŽFG AV ČR, v.v.i.)
prof. RNDr. Kateřina Malachová, CSc. (Přírodovědecká fakulta OU v Ostravě)
doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc. (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci)
RNDr. Martin Pospíšek, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)
prof. RNDr. Aloisie Poulíčková, CSc. (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci)
prof. RNDr. Karel Prach, CSc. (Přírodovědecká fakulta JU v Č. Budějovicích)
prof. RNDr. František Sehnal, CSc. (Biologické centrum AV ČR, v.v.i.)
doc. Mgr. Vladimír Sládek, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta UK v Praze)
doc. Mgr. Karel Stibral, Ph.D. (Fakulta sociálních studií MU)
prof. Mgr. Miroslav Šálek, Dr. (Fakulta životního prostředí ČZU v Praze)
prof. Mgr. Marek Šebela, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci)
doc. Ing. Tomáš Urban, Ph.D. (Agronomická fakulta MENDELU)
prof. RNDr. Renata Veselská, Ph.D., M.Sc. (Přírodovědecká fakulta MU)

Pracovní skupina pro oborové vojenské a bezpečnostní obory

Činnost ukončila pracovní skupina pro vojenské a bezpečnostní obory s předsedou prof. prof. MUDr. Josefem Fuskem, DrSc.; (Fakulta vojenského zdravotnictví UO)

V PS ukončili činnost:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., - (Lékařská fakulta v Hradci Králové UK v Praze)
prof. Dr. Aleš Dudáček, (Fakulta bezpečnostního inženýrství VŠB – TU v Ostravě)
doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., (Policejní akademie ČR v Praze)
pplk. ing. Pavel Foltin, Ph.D., (Fakulta vojenského leadershipu UO)
pplk. doc. Ing. Pavel Maňas, Ph.D., (Fakultu vojenských technologií UO)
prof. Ing. Miroslav Rousek, CSc., (Fakulta lesnická a dřevařská MENDELU v Brně)
plk. Ing. Jarmil Valášek, Ph.D., MBA; (GŘ HZS ČR)

Předsedou pracovní skupiny pro vojenské a bezpečnostní obory se stal prof. Ing. Zdeněk Vintr, CSc., dr.h.c. (Fakulta vojenských technologií UO)

Členy PS se stali:

prof. Dr. Ing. Aleš Dudáček (Fakulta bezpečnostního inženýrství VŠB-TU Ostrava)

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc. (Lékařská fakulta v Hradci Králové UK v Praze)

plk. Ing. Jarmil Valášek, Ph.D., MBA (GŘ HZS ČR)

plk. Dr. habil. Ing. Pavel Foltin, Ph.D. (Fakulta vojenského leadershipu UO)

prof. Ing. Miroslav Rousek, CSc. (Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU v Brně)

plk. prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D. (Fakulta vojenského zdravotnictví UO)

doc. JUDr. Miroslav Němec Ph.D. (Fakulta bezpečnostně právní PA ČR v Praze)

d) Přehled zasedání AK v roce 2015

Zasedání AK	místo	Počet přítomných členů AK
1. zasedání 2. - 4. 2.	Litomyšl	19
2. zasedání 13. - 15. 4.	Skalský Dvůr	18
3. zasedání 15. - 17. 6.	Milovy	16
4. zasedání 14. - 16. 9.	Kouty	19
5. zasedání 23. - 25. 11.	Litomyšl	17

e) Seznam účelových pracovních skupin pro hodnocení vysokých škol zakončených v roce 2015

Složení účelové pracovní skupiny pro hodnocení Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni: *Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Petr Kyloušek, Svatava Raková, Jan Roda*

Složení účelové pracovní skupiny pro hodnocení Pražské vysoké školy psychosociálních studií, s.r.o.: *Iva Stuchlíková – předsedkyně, Josef Fusek, Svatava Raková, Jan Roda, Jiří Mareš, Tomáš Urbánek*

Složení účelové pracovní skupiny pro hodnocení Policejní akademie České republiky v Praze: *Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Josef Fusek, Pavel Höschl, Hana Marková, Aleš Dudáček, Květoslav Kramář, Veronika Kudrová*

Složení účelové pracovní skupiny pro hodnocení habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem na Mendelově univerzitě v Brně: *Jaroslav Petr – předseda, Jana Geršlová, Jan Roda, Romana Provazníková, Antonín Stratil*

Složení účelové pracovní skupiny pro hodnocení B.I.B.S., a.s.: *Josef Arlt – předseda Karel Chadt, Romana Provazníková*

f) Přehled hodnocení vysokých škol a jejich akreditovaných činností v roce 2015, včetně stručných závěrů z hodnocení

Zasedání 1/2015

Hodnocení Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni.

AK projednala návrh hodnotící zprávy za účasti rektorky Západočeské univerzity v Plzni a děkana Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. Hodnocení bylo realizováno analýzou vyžádané sebehodnotící zprávy a dalších materiálů, návštěvou účelové pracovní skupiny pod vedením její předsedkyně Vladimíry Dvořákové na fakultě, při níž proběhla diskuze s vedením fakulty, byla ověřena úroveň obhájovaných kvalifikačních prací spolu s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací a dalších podkladů souvisejících se zajištěním zejména vzdělávací a výzkumné činnosti a personálním zabezpečením studijních programů. Zpráva o hodnocení bude zveřejněna na webu AK.

Závěry:

Fakulta filozofická je pracovištěm, které si obhájilo své místo v rámci fakult Západočeské univerzity v Plzni a v řadě svých odborných a pedagogických aktivit si dokázalo získat prestiž i v rámci české akademické obce. Lze pozitivně hodnotit i současnou atmosféru na fakultě, na niž pozitivně reagují i studenti, u nichž je viditelná vazba k vlastní alma mater. Administrativa a organizace studia jsou v pořádku, materiální podmínky odpovídají požadavkům na studium, byť pracoviště fakulty jsou rozmístěna v různých budovách, což situaci částečně komplikuje. Pozitivní je i spolupráce s dalšími fakultami Západočeské univerzity v Plzni. Fakulta věnuje velkou pozornost kvalifikačnímu růstu mladých pracovníků, je poměrně úspěšná v získávání grantů.

Je nutné ale upozornit na řadu problémů, které musí fakulta řešit. Jde především o nevyrovnanost z hlediska zabezpečení studijních programů (zejména v oblasti filologie), nejednoznačnost obsahového a personálního zakotvení některých oborů, nekoncentrovanost tvůrčí činnosti. Zdá se, že klíčovým problémem je počet programů a oborů a jejich vzájemné vazby, které je nutné projasnit a logicky strukturovat. Studijní programy/obory by se neměly realizovat ve vzájemné izolaci, na druhou stranu nejednoznačné vymezení studijních oborů či dokonce programů a velká míra mezioborového prostupu vyučujících zejména na úrovni doktorského studia nepřispívají ke zlepšování kvality.

Doporučení pro vysokou školu:

- 1) Vyjasnit strukturu programů/oborů. Sloučit některé obory s výrazným obsahovým překryvem, zařadit vzájemně navazující obory do stejných programů.
- 2) Pečlivě zvažovat akreditace nových studijních programů a oborů z hlediska jejich účelnosti a schopnosti fakulty zajistit jejich kvalitní uskutečňování.
- 3) Věnovat pozornost věkové struktuře personálního zabezpečení jednotlivých oborů a perspektivám jejich rozvoje.
- 4) Dále rozvíjet motivační nástroje pro zvýšení publikační činnosti vyučujících a schopnosti získávat externí granty. Posílit regionální spolupráci se zahraničím.
- 5) Zlepšit mobilitu studentů, zejména zvýšit počet přijíždějících studentů. Navýšit počet nabízených předmětů v cizích jazycích.

6) V doktorském studiu omezovat počty studentů, přijmout opatření na zvýšení kvality předkládaných disertačních prací, snížit počet externích školitelů a školitelů bez habilitace.

7) Zaměřit se na řešení problémů filologických oborů. Zajistit odpovídající garanty pro jednotlivé obory.

8) Vytvořit v rámci Západočeské univerzity v Plzni koncepci jazykového vzdělávání, včetně učitelských oborů, jež by umožnila soustředit kvalifikované pracovníky do realizace jednotlivých oborů. Nezdvojovat pracoviště jednotlivých jazyků v rámci univerzity.

Závěry k akreditaci studijních programů:

1) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace všech bakalářských a navazujících magisterských studijních programů (jejichž akreditace nebyla prodloužena pouze na dostudování stávajících studentů) s výjimkou bakalářského studijního programu Filologie se studijním oborem Cizí jazyky pro komerční praxi a navazujícího magisterského studijního programu Učitelství pro střední školy se studijním oborem Učitelství francouzštiny pro střední školy na dobu do 31. 12. 2020.

2) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace navazujícího magisterského studijního programu Učitelství pro střední školy se studijním oborem Učitelství francouzštiny pro střední školy na dobu do 31. 10. 2018.

3) AK konstatuje závažné nedostatky v uskutečňování navazujícího magisterského studijního programu Učitelství pro střední školy se studijním oborem Učitelství francouzštiny pro střední školy a podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona o vysokých školách navrhuje omezení akreditace.

Zdůvodnění: Z hlediska koncepce studia nebyly odstraněny nedostatky, na něž AK opakovaně upozorňovala. Studijní předměty z oblasti lingvistiky a literatury neodpovídají magisterské úrovni studia a mají charakter spíše bakalářského studia vzhledem k tomu, že na bakalářském stupni studia je studijní program neučitelský a neposkytuje absolventům dostatečný lingvistický a literární teoretický základ pro navazující magisterské studium učitelství. Personální zabezpečení studijního oboru je nedostatečné. Velká část studijních předmětů je zajišťována vyučujícími, kteří ke svým předmětům kvalitně nepublikují. Nedostatek vlastních filologicky orientovaných pracovníků s odpovídající publikační činností pracoviště kompenzuje tím, že některé profilové předměty vyučují pracovníci se zaměřením na bohemistiku nebo – a to blokově – zahraniční externisté, což není přijatelné. Výzkumná činnost pracoviště je nedostatečná, chybí zde externí výzkumný grant z oblasti francouzského jazyka.

Kontrola plnění závěrů a doporučení:

AK požaduje předložit v březnu 2016 kontrolní zprávu o naplňování závěrů a doporučení.

Zasedání 2/2015

Hodnocení Pražské vysoké školy psychosociálních studií, s.r.o.

AK projednala návrh hodnotící zprávy za účasti rektora a tajemnice Pražské vysoké školy psychosociálních studií, s.r.o. (PVŠPS). Hodnocení bylo realizováno analýzou vyžádané sebehodnotící zprávy a dalších materiálů, návštěvou účelové pracovní skupiny pod vedením její předsedkyně Ivy Stuchlíkové na vysoké škole, při níž proběhla diskuze s vedením vysoké školy, byla ověřena úroveň obhájených kvalifikačních prací spolu

s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací a dalších podkladů souvisejících se zajištěním zejména vzdělávací a výzkumné činnosti a personálním zabezpečením studijních programů. Zpráva o hodnocení bude zveřejněna na webu AK.

Závěry:

Vzdělávací činnost uskutečňovaná PVŠPS probíhá v souladu s udělenou akreditací, PVŠPS splňuje požadavky kladené na vysoké školy i v oblasti tvůrčí činnosti. Jejím hlavním problémem je však nevyvážená věková struktura akademického sboru, vyšší věk habilitovaných pracovníků bez zřetelného nástupnictví a nevhodné propojení funkcí na vysoké škole s působením na jiných vysokých školách. Strategické záměry školy jsou dobře promyšlené, jejich realizace (stejně jako dlouhodobé udržení stávajících akreditací) je závislá na úspěšném řešení uvedené slabiny v personální oblasti.

Doporučení pro vysokou školu:

Důsledně řešit generační obměnu habilitovaných pracovníků; v případě, že zvolená strategie kvalifikačního růstu vlastních pracovníků nebude úspěšná, zvažovat i další možnosti tak, aby v budoucnu nedošlo k ohrožení stávajících akreditací.

Sladit relativně velkou tematickou různorodost tvůrčích činností do jednoho rámce hlavního výzkumného zaměření. Tomuto zaměření by měla přispívat i orientace tvůrčí práce magisterských studentů, včetně směřování budoucích témat diplomových prací.

Větší pozornost věnovat jmenování předsedů státnicových komisí, zejména v oblasti sociální práce.

Vyhodnotit způsob obsazování funkcí prorektorů, aby nedocházelo k možnému konfliktu zájmů.

Změnit způsob zveřejňování kvalifikačních prací, které prošly obhajobou, spolu s posudky a výsledkem obhajoby. Zveřejňování v knihovně bez umožnění dálkového přístupu neumožňuje dostatečnou kontrolu veřejnosti.

Více zapojovat Akademickou radu do strategických diskusí o směřování školy a aktuálních problémech řešených v souvislosti se vzdělávací a výzkumnou činností.

Řešit problém prostorového a technického zabezpečení vysoké školy. Zajistit vysoké škole takové prostory, které ve střednědobém horizontu umožní vytvoření standardního vysokoškolského prostředí.

Posílit transparentnost vysoké školy větší mírou zveřejňování informací o její činnosti na internetu (nejsou veřejně dostupné informace o personálním obsazení jednotlivých pracovišť škol, o konzultačních hodinách vyučujících atd.)

Závěry k akreditaci studijních programů:

1) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu Psychologie se studijním oborem Psychologie na dobu platnosti 4 let (tj. do 31. 7. 2019).

2) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu Sociální politika a sociální práce se studijním oborem Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii na dobu platnosti 4 let do 31. 7. 2019.

Kontrola plnění závěrů a doporučení:

AK požaduje předložit kontrolní zprávu o plnění závěrů a doporučení a o personálním zabezpečení studijních programů v dubnu 2017.

Zasedání 3/2015

Hodnocení Policejní akademie České republiky v Praze

AK projednala návrh hodnotící zprávy za účasti rektora, prorektorky a kancléře rektora Policejní akademie České republiky v Praze (PA ČR). Hodnocení bylo realizováno analýzou vyžádané sebehodnotící zprávy a dalších materiálů, návštěvou účelové pracovní skupiny pod vedením její předsedkyně Vladimíry Dvořákové na vysoké škole, při níž proběhla diskuze s vedením vysoké školy, byla ověřena úroveň obhájených kvalifikačních prací spolu s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací a dalších podkladů souvisejících se zajištěním zejména vzdělávací a výzkumné činnosti a personálním zabezpečením studijních programů. Zpráva o hodnocení bude zveřejněna na webu AK.

Závěry:

PA ČR realizuje akreditované činnosti v souladu s udělenou akreditací a kvalita výuky a výzkumu odpovídá požadavkům na tyto akreditované činnosti. Ze střednědobého a dlouhodobějšího hlediska je nutné trvale zlepšovat personální zabezpečení, zejména s ohledem na věkovou a kvalifikační strukturu a zvyšovat kvalitu související výzkumné činnosti zejména s ohledem na kvalitu výstupů a rozšíření okruhu mezinárodní spolupráce. Je nutné pěstovat mobilitu jak studentů, tak akademických pracovníků, celkově je nutné zlepšovat jazykové vybavení studentů.

Do jisté míry se negativně projevuje neujasněná dlouhodobější vize a koncepce rozvoje PA ČR, která by měla být základní vzdělávací a výzkumnou institucí pro bezpečnostní složky státu. Týká se to jak stabilizace a ujasnění počtu přijímaných studentů, tak dalšího rozvoje studijních programů a výzkumných projektů v souvislosti s existujícími bezpečnostními hrozbami. V tomto smyslu je potřeba zlepšit komunikaci mezi Ministerstvem vnitra ČR a vedením vysoké školy.

Doporučení pro vysokou školu:

- 1) Vyvíjet aktivitu v získávání kvalitních partnerských institucí v zahraničí pro rozvoj mobility (studentské i akademických pracovníků).
- 2) Připravit povinně volitelné kurzy v angličtině, které by mohly přispět k navýšení počtu přijíždějících zahraničních studentů i k posílení jazykových kompetencí a jistoty českých studentů, a potažmo většímu zájmu vyjíždět do zahraničí.
- 3) Dlouhodobě sledovat a zlepšovat personální zabezpečení, věnovat pozornost zejména věkové a kvalifikační struktuře akademických pracovníků.
- 4) Pravidelně revidovat studijní opory pro kombinované studium, vytvářet podmínky pro jejich průběžné zkvalitňování.

Doporučení pro vysokou školu, jež je možné realizovat jen v součinnosti s dalšími orgány, zejména Ministerstvem vnitra:

- 1) Propracovat dlouhodobější koncepci rozvoje vysoké školy s ohledem na bezpečnostní rizika a potřeby bezpečnostních sborů.
- 2) Zlepšit technické podmínky (wifi, modernizace laboratorního zázemí).
- 3) Nastavit motivační systém pro zvyšování kvality publikační a tvůrčí činnosti (využití finančních prostředků z bodů v RIV pro další rozvoj vědecké činnosti podobně jako na veřejných vysokých školách – specifický výzkum).

- 4) Dbát na to, aby podmínky pro přijímání uchazečů ke studiu (omezení počtu podaných přihlášek) a rozhodování o přijetí ke studiu (zákonné důvody při rozhodování v přezkumném řízení) byly v souladu s právními předpisy a aby nedocházelo k nestandardním projevům, které by mohly zpochybnit legitimitu přijímání uchazečů ke studiu.
- 5) Vyjasnit zákonnost vybírání poplatků spojených s přijímacím řízením a se studiem (zákonem je explicitně upraveno pouze pro veřejné vysoké školy).
- 6) V maximálně možné míře připodobnit systém fungování vysoké školy systému, který je standardní na veřejných vysokých školách. K tomu je třeba reagovat na změny, které by měla přinést novela VŠ zákona, která s tímto na řadě míst počítá.
I když se na policejní vysoké škole vzdělávají odborníci zejména pro bezpečnostní sbory, mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou příslušníky nebo zaměstnanci bezpečnostního sboru. Policejní vysoká škola se dnes řídí požadavky Ministerstva vnitra při přijímání příslušníků Policie České republiky ve služebním poměru, nově se tak má stát i u všech uchazečů o studium, což bude to mít dopad i do celého přijímacího řízení, a na to je třeba se připravit. Bude nutné, aby i ministerstvo více dbalo – ve spolupráci s PA ČR – na dodržování akademických svobod a akademických práv a na straně druhé usilovat též o převzetí povinností, které zákon dnes ukládá veřejným a soukromým vysokým školám (např. poskytovat údaje do Registru docentů a profesorů při zohlednění bezpečnostních rizik u pracovníků zvláštních bezpečnostních složek).

Závěry k akreditaci studijních programů:

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů do 31. 3. 2022.

Kontrola plnění závěrů a doporučení:

AK požaduje předložit v červnu 2018 kontrolní zprávu o plnění závěrů a doporučení z hodnotící zprávy.

Zasedání 4/2015

Hodnocení oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem na Mendelově univerzitě v Brně

AK projednala návrh hodnotící zprávy za účasti rektora Mendelovy univerzity v Brně (MENDELU), děkana Agronomické fakulty (AF), děkana Lesnické a dřevařské fakulty (LDF), proděkanky Provozně ekonomické fakulty a proděkana Zahradnické fakulty. Hodnocení bylo realizováno analýzou vyžádané sebehodnotící zprávy a dalších materiálů, návštěvou účelové pracovní skupiny pod vedením jejího předsedy Jaroslava Petra na vysoké škole, při níž proběhla diskuze s vedením vysoké školy a fakult, byly ověřeny podklady k jednotlivým habilitačním řízením a řízením ke jmenování profesorem a nastavení pravidel pro průběh habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem. Zpráva o hodnocení bude zveřejněna na webu AK.

Závěry:

AK konstatuje, že na úrovni univerzity probíhá kontrola kvality uchazečů o titul docent nebo profesor adekvátním způsobem. Také na úrovni fakult neshledala AK v kontrole habilitačních a profesorských řízení pochybení. Výjimkou je LDF, kde

kontrola kvality uchazečů opakovaně selhává. Nedostatky přetrvávají i po obměně vedení fakulty. Není nadále možné, aby účinnou kontrolu na úrovni fakulty nahrazovala kontrola na úrovni univerzity, konkrétně kolegium rektora, přičemž se v minulosti stalo, že LDF upozornění na nesplnění kritérií pro zahájení habilitačního řízení ve svém dalším postupu nezohlednila. Na základě hodnocení materiálů poskytnutých MENDELU a na základě hodnocení provedené na MENDELU dne 20. srpna 2015 lze konstatovat:

V případě habilitačního řízení Ing. Valy, CSc., na LDF MENDELU došlo opakovaně k porušení pravidel stanovených pro habilitační řízení na MENDELU. AK považuje za velmi závažné, že selhala kontrola kvality uchazeče na LDF na všech úrovních včetně habilitační komise a vědecké rady. Svou kontrolní roli splnilo kolegium rektora a rektor s vědeckou radou univerzity.

K dalšímu selhání kontroly kvality uchazečů o habilitační řízení na LDF došlo v případě habilitačních řízení Dr. Ing. Mráčka a Ing. Gebauera, Ph.D., když byla fakultou s kladným stanoviskem zahájena habilitační řízení bez toho, že by uchazeči splnili kritéria Rozhodnutí rektora v kritériích pedagogické kvalifikace. Tato selhání naznačují, že kontrola kvality uchazečů na LDF neplní adekvátně své funkce.

V případě habilitace Ing. Škarpy, Ph.D., došla AK k závěru, že po formální stránce nebylo naplněno kritérium počtu diplomantů, ale zároveň Ing. Škarpa, Ph.D., vedl jako školitel specialista úspěšně studenta doktorského studijního programu, čímž prokázal schopnost vychovávat studenty a nové vědecké pracovníky. Kladné stanovisko habilitační komise a vědecké rady tak nebylo podle AK v rozporu se smyslem kritérií Rozhodnutí rektora pro pedagogickou kvalifikaci.

Nedostatky v jednotlivých řízeních se váží na otázku celkového nastavení kritérií pro habilitační a jmenovací řízení na MENDELU. Vedení MENDELU vyjádřilo zájem habilitační a jmenovací řízení na univerzitě zkvalitnit. Konkrétní kroky připravované ke zkvalitnění habilitačních a jmenovacích řízení jsou v souladu s doporučeními AK formulovanými na základě provedeného hodnocení.

Doporučení pro vysokou školu:

AK doporučuje upřesnit a upravit kritéria pro uchazeče o titul docent a profesor, a to zejména v těchto bodech.

Ujasnit pojem „garant předmětu“. Tento pojem legislativa upravující činnost vysokých škol nezná, ale je často používán ve smyslu, že garant je zodpovědný za kvalitu předmětu, který ani nemusí přednášet. Ohodnocení uchazeče o jmenování docentem nebo profesorem za garanci předmětu by mělo postihnout skutečně významnou pedagogickou činnost, jako je vytvoření koncepce výuky předmětu, rozvoj předmětu, jeho inovace a přednášky garantovaného předmětu. Zároveň by mělo upřesnění zabránit tomu, aby se mohly jako garance předmětu vykazovat ryze formální činnosti, jako je např. vedení administrativy spojené s výukou předmětu. Kritéria MENDELU výslovně neuvádějí požadavky na přednáškovou činnost uchazečů a její objem, což by pro docenty a profesory měla být na fakultě základní pedagogická činnost. Je žádoucí jasně definovat garanci předmětu, jejíž naplň je těžko představitelná bez vlastní přednáškové činnosti garanta. Bodové ohodnocení si zaslouží i vedení seminářů, cvičení i laboratorních praktik. Bylo by vhodné, aby pojem „garant předmětu“ byl používán pouze pro vnitřní potřebu vysoké školy.

Ujasnit úlohy školitele a školitele specialisty a jejich hodnocení při plnění kritérií pedagogické kvalifikace. Je jistě namístě ocenit přínos školitele specialisty, který může být velmi významný. Na druhé straně se zdá jako nesystémové, aby byla bodová dotace za úspěšné vedení jednoho studenta doktorského studijního programu stejná pro školitele, který školí doktoranda sám, a pro školitele, který školí doktoranda společně se školitelem specialistou. Je rovněž nesystémové, aby úspěšné dokončení studia jednoho doktoranda přinášelo vysoké bodové hodnocení i několika akademickým pracovníkům. Objem práce školitele a školitele specialisty se může velmi významně lišit a to by se mělo odrazit i v podílu na jejich bodovém hodnocení.

Stanovit, aby habilitační přednáška a obhajoba habilitační práce probíhaly na zasedání vědecké rady, která o výsledku habilitačního řízení rozhoduje. Podle § 72 odst. 9 zákona o vysokých školách se habilitační přednáška a obhajoba habilitační práce koná na veřejném zasedání vědecké rady. Po rozpravě, ve které musí být uchazeči dána možnost vyjádřit se k posudkům oponentů, obhajovat svoji habilitační práci a vyslovit se ke své dosavadní vědecké nebo umělecké a pedagogické činnosti, se vědecká rada tajným hlasováním usnází na návrhu, zda má uchazeč být jmenován docentem. To znamená, že se předpokládá průběh celého řízení na jednom zasedání vědecké rady. Na AF je však habilitační přednáška přednášena v jiném termínu, než v jakém se koná zasedání vědecké rady. Např. u habilitačního řízení Ing. Škarpy, Ph.D., proběhla habilitační přednáška 9. 3. 2015 a vlastní habilitační řízení před vědeckou radou se konalo 30. 3. 2015. Je proto otázkou, kolik členů vědecké rady se s habilitační přednáškou přímo seznámilo.

Zvážit hodnocení zahraničních pobytů jako kritéria pedagogické kvalifikace. V některých případech získávají uchazeči většinu bodů pro pedagogickou kvalifikaci za pobyty v zahraničí, tedy za působení mimo svou domovskou vysokou školu. Je nesporné, že zahraniční pobyty přispívají k rozvoji osobnosti uchazeče o jmenování docentem nebo profesorem, a to jak v oblasti jeho vědeckého, tak i pedagogického působení. Na druhé straně by ale měli uchazeči o jmenování docentem nebo profesorem významně formovat výuku a výzkum či tvůrčí činnost na domovské vysoké škole, což je nutně spojeno s jejich fyzickou přítomností. Nabízí se proto např. možnost limitovat maximální počet bodů, které lze zahraničním pobytem získat tak, aby uchazeč vedle zahraničního pobytu musel vykázat i významný objem pedagogických a vědeckých aktivit na své domovské vysoké škole. Požadavek na aktivity na domovské vysoké škole by neměl být nahraditelný jinými aktivitami. Také přednášení v cizím jazyce je vysoce bodově hodnoceno, přičemž přednášky v českém jazyce jsou v hodnocení pedagogické aktivity opomenuty.

Diferencovat kritéria hodnotící vědeckou výkonnost uchazečů o jmenování docentem nebo profesorem. Především v oborech habilitačního a jmenovacího řízení, které se opírají o experimentální vědy, působí velmi nezvykle, když uchazeč o jmenování docentem nebo profesorem nemá jasně danou povinnost publikovat v časopisech s IF. Zavedení tohoto kritéria považuje AK za velmi důležité s ohledem na to, co je mezinárodně zažité a široce akceptované. To je samozřejmě problematické u oborů opírajících se o uměleckou činnost. Jako jedno z řešení se nabízí například možnost přidat k pravidlům obecně platným pro univerzitu ještě kritéria platná pro jednotlivé obory habilitačního a jmenovacího řízení. Ta by šla v odůvodněných případech nad rámec obecných kritérií univerzity a zohledňovala by specifika jednotlivých oborů.

Závěry k akreditaci studijních programů:

AK souhlasí s udělením akreditace oboru habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem Zahradní a krajinářská architektura Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně na 8 let.

AK souhlasí s udělením akreditace oboru habilitačního řízení Zemědělská a potravinářská technika a oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem Morfologie a fyziologie zvířat, Obecná produkce rostlinná, Rybářství, Speciální produkce rostlinná, Technologie odpadů, Výživa a krmení hospodářských zvířat a Zpracování zemědělských produktů Agronomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně na 8 let.

AK souhlasí s udělením akreditace oboru řízení ke jmenování profesorem Zemědělská a potravinářská technika a oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem Aplikovaná a krajinná ekologie a Rostlinolékařství Agronomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně na 4 roky.

AK souhlasí s udělením akreditace oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem Ekonomika a management a Manažerská informatika Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně na 8 let.

AK nesouhlasí s udělením akreditace oborů habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem Ekologie lesa, Fytologie lesa, Hospodářská úprava lesa, Lesnická technika a zpracování dřeva, Ochrana lesa a myslivost a Tvorba a ochrana krajiny Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně.

Zdůvodnění: Skutečnosti zjištěné při hodnocení průběhu habilitačních řízení a jmenovacích řízení na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně nevytvářejí předpoklady pro objektivní posouzení pedagogické a vědecké kvalifikace uchazečů o jmenování docentem nebo profesorem. Fakulta neskýtá záruku řádného provádění habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem. Na úrovni fakulty opakovaně nedošlo k účinné kontrole splnění závazných kritérií pro uchazeče o jmenování docentem a není tak dostatečně zajištěna perspektiva kontroly odborné kvality uchazečů.

Zasedání 5/2015

Hodnocení B.I.B.S., a.s.

AK projednala návrh hodnotící zprávy za účasti zástupců vysoké školy B.I.B.S., a.s. (B.I.B.S.) Hodnocení bylo realizováno analýzou vyžádané sebehodnotící zprávy a dalších materiálů, návštěvou účelové pracovní skupiny pod vedením jejího předsedy Josefa Arlta na vysoké škole, při níž proběhla diskuze s vedením vysoké školy, byla ověřena úroveň obhájovaných kvalifikačních prací spolu s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací a dalších podkladů souvisejících se zajištěním zejména vzdělávací a tvůrčí činnosti a personálním zabezpečením studijních programů. Zpráva o hodnocení bude zveřejněna na webu AK.

Závěry:

Vysoká škola je dobře administrativně fungující institucí. Prostory jsou však minimální, vysokou školu tvoří poslední patro malého obchodního domu, kde jsou pouze 3 učebny, další učebny se pronajímají. Knihovnu škola nemá, neboť se vychází z toho, že v Brně a v Praze existují kvalitní veřejně přístupné knihovny. Většina služeb je pronajímána či nakupována.

Kontaktní část výuky v rámci kombinované formy studia je pro studenty nepovinná. Studijní program je fakticky uskutečňován v distanční formě studia, pro kterou

vysoká škola nemá akreditaci. Studijní opory jsou zajištěny pro kombinovanou formu studia.

V personálním zabezpečení studijního programu došlo od prodloužení akreditace k zásadním změnám a výrazné redukci celkového počtu vyučujících i počtu vyučujících jednotlivých studijních předmětů. To sice AK doporučovala, ale personální situace zatím není stabilizována.

Personální zabezpečení neodpovídá standardům AK, které požadují zabezpečení profilujících předmětů převážně vyučujícími v plném pracovním poměru s dostatečnou publikační činností ke studijním předmětům, které zajišťují.

Celkově lze publikační a tvůrčí činnost pracoviště považovat za hraniční z hlediska požadavků na bakalářský studijní program.

Zatím nebylo dotvořeno vysokoškolské tvůrčí akademické prostředí, což souvisí i s prostorovým vybavením vysoké školy.

Doporučení pro vysokou školu:

Realizovat výuku tak, aby byly naplněny podmínky kombinované formy studia, zejména zavést povinnou účast na kontaktní výuce.

Stabilizovat personální zabezpečení studijního programu, zajistit výuku povinných předmětů vyučujícími na plný pracovní úvazek a věnovat pozornost věkové struktuře vyučujících s ohledem na perspektivu rozvoje studijního programu.

Zkvalitnit publikační a další tvůrčí činnost pracoviště. Soustředit se na různorodější publikace v oboru, v němž vysoká škola uskutečňuje akreditovaný studijní program.

Zajistit pro výuku studentů i akademické pracovníky odpovídající prostory a zázemí.

Řešit otázku přístupu ke studijní literatuře a dalším zdrojům, stávající řešení prostřednictvím veřejných knihoven není vyhovující.

Závěry k akreditaci:

AK konstatuje závažné nedostatky v uskutečňování bakalářského studijního programu Ekonomika a management a podle § 85 odst. 2 zákona o vysokých školách navrhuje omezení akreditace.

Zdůvodnění: Studijní program je realizován v podobě odpovídající distanční formě studia, pro kterou vysoká škola nemá akreditaci. Stávající uskutečňování studijního programu, kdy je účast na kontaktní výuce zcela nepovinná (kromě úvodního tutoriálu), zkoušky probíhají pouze počítačovou formou a hodnocení pouze prostřednictvím intranetu, nenaplnuje podmínky kombinované formy studia, v níž je studijní program akreditován. Profilující povinné předměty vyučují z velké části vyučující, kteří nejsou na vysoké škole zaměstnáni v rozsahu plného pracovního úvazku, a vyučující, kteří nemají k oboru odpovídající publikační činnost. Na vysoké škole není vytvořeno vysokoškolské akademické prostředí ani dostatečné informační zázemí pro výuku a tvůrčí činnost akademických pracovníků.

g) Vývojová statistika počtu projednaných žádostí o akreditaci studijních programů v roce 2015

Srovnání stavu s rokem 2014. Údaje zvýrazněné proloženým písmem jsou za rok 2015.

žádosti	obory doktorských SP		obory magisterských/ navazujících magisterských SP		obory bakalářských SP	
	souhlas	nesouhlas	souhlas	nesouhlas	Souhlas	nesouhlas
VŠ						
akreditace	41 53	5 5	28/56 4/74	3/15 3/23	41 60	15 10
prodlouž. akreditace	104 46	1 0	36/534 41/421	0/5 0/2	533 290	3 2
rozšíření akreditace	18 15	3 3	0/117 1/128	0/6 0/9	91 70	17 10
VOŠ & VŠ podle §81					3 7	8 0
VŠ & ústavy AV a další výzkumná pracoviště podle §81	6 42	2 0	0/0 0/0	0/1 0/0	0 0	0 1

	Dr.	Mgr.	NMgr.	Bc.	Celkem
souhlasné stanovisko	169 156	64 46	707 623	668 427	1608 1252
nesouhlasné stanovisko	9 8	3 3	26 34	35 23	73 68
					1681 1320

h) Vývojová statistika počtu projednaných žádostí o akreditaci oborů habilitačního a profesorského řízení za rok 2015

Srovnání údajů za léta 2014 a 2015. Údaje za rok 2015 jsou zvýrazněny proloženě.

	hab. řízení	prof. řízení	Celkem
souhlasné stanovisko	23 460	14 433	37 893
nesouhlasné stanovisko	2 19	5 20	7 39

i) Přehled stanovisek k žádostem o udělení státního souhlasu k oprávnění působit jako soukromá vysoká škola

V roce 2015 AK posuzovala 4 žádosti o udělení státního souhlasu, z toho AK 1 žádost nedoporučila (v závorce je označení příslušného zasedání AK):

Vysoká škola obchodní, s.r.o. (1/15) – souhlasné stanovisko

Vysoké školy podnikání a práva, a.s. (2/15) – souhlasné stanovisko

Vysoké školy uměleckých terapií, s.r.o. (2/15) – nesouhlasné stanovisko

MICHAEL – Vysoká škola reklamní, mediální a literární tvorby, s.r.o. (5/15) – souhlasné stanovisko

j) Přehled stanovisek k žádostem o zřízení fakulty veřejné vysoké školy

V roce 2015 AK neposuzovala žádnou žádost o zřízení fakulty veřejné vysoké školy.

k) Přehled stanovisek k žádostem o určení typu vysoké školy

V roce 2015 AK neposuzovala žádnou žádost o určení typu vysoké školy.

l) Přehled projednaných kontrolních zpráv a informací o změnách ve studijních programech

AK v roce 2015 projednala 304 předložených kontrolních zpráv o uskutečňování studijních programů a 3 kontrolní zprávy o uskutečňování habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem, které si vyžádala od vysokých škol a jejich součástí v souvislosti s vydáním stanoviska k akreditaci a v souvislosti s hodnocením vysokých škol (fakult) a uskutečňování jejich akreditovaných činností, což ve srovnání s rokem 2014 představuje nárůst o téměř 121 % (v roce 2014 AK projednala 139 předložených kontrolních zpráv). V 19 případech AK konstatovala přetrvávající závažné nedostatky při uskutečňování studijního programu a podle § 85 odst. 2 zákona o vysokých školách navrhla omezení akreditace. AK dále v roce 2015 projednala 84 předložených informací o změnách ve studijních programech.